

Sygn. akt II Ca 806/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2014r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący- Sędzia SO Beata Stachowiak (spr.)

Sędzia SO Elżbieta Sobolewska-Hajbert

Sędzia SR del. Magdalena Zdrzałka-Szymańska

Protokolant: Elżbieta Biała

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2014r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa E. J.

przeciwko E. Z.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Oławie

z dnia 14 lutego 2014r.

sygn. akt I C 1284/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej 600 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn.akt II Ca 806/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy oddalił powództwo E. J. przeciwko E. Z. o zapłatę kwoty 5 600 zł, wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 24 października 2011 r. oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

Sąd pierwszej instancji ustalił, iż w dniu 1 grudnia 2005 r. E. Z. zawarła z E. J. przedwstępną umowę sprzedaży („umowa przedwstępna kupna-sprzedaży”) lokalu mieszkalnego nr (...), położonego przy ul. (...) w J., składającego się z dwóch pokoi, kuchni, łazienki z wc wraz z udziałem 1,14 % w częściach wspólnych budynku i prawie użytkowania wieczystego działki nr (...), za kwotę 130.422,30 zł. Zgodnie z § 5 umowy, do przedmiotowego lokalu przypisane miało być jedno miejsce parkingowe. W dniu 20 grudnia 2006 r., przed notariuszem S. K. z Kancelarii Notarialnej we W., strony zawarły umowę sprzedaży (rep. (...)) lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w J., składającego się z czterech pokoi, kuchni, łazienki z wc, wraz z udziałem 114/10.000 w częściach wspólnych budynku i prawie użytkowania wieczystego działki nr (...) i przynależną piwnicą oraz samodzielnego lokalu mieszkalnego nr

(...) położonego przy ul. (...) w J., składającego się z trzech pokoi, kuchni, łazienki z wc, wraz z udziałem 98/10.000 w częściach wspólnych budynku i prawie użytkowania wieczystego działki nr (...) za łączną kwotę 243 564,10 zł; w tym za lokal (...) kwotę 130 422,30 zł oraz za lokal (...) kwotę 113 141,80 zł.

Na poczet zakupu mieszkań powód, w dniu 1 grudnia 2005 r. i 2 grudnia 2005 r., zapłacił E. Z. odpowiednio: 5 000 zł (kwit nr (...)) i 8 422,30 zł (kwit nr (...)). W dniu 7 grudnia 2005 r. E. J. wpłacił ponadto pozwanej kwotę 10 000 zł (kwit nr (...)) za wyposażenie mieszkania (sprzęty AGD, telewizor itp.). W dniu 8 lutego 2006 r. powód wpłacił pozwanej, na poczet zakupu mieszkań przy ul. (...), kwotę 240 000 zł. W dniu 9 lutego 2006 r. E. J. uiszczył, na poczet zakupu mieszkań w J., kolejne 160 000 zł.

W dniu 20 grudnia 2006 r. pozwana wystawiła fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 243 564,10 zł, w związku ze sprzedażą lokali mieszkalnych (...) przy ul. (...) w J..

T. Z. (siostra powoda) zawarła z E. Z. w dniu 28 sierpnia 2006 r., przed notariuszem S. K. z Kancelarii Notarialnej we W. umowę sprzedaży (rep. (...)) lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w J., składającego się z trzech pokoi, kuchni, łazienki z wc wraz z udziałem 98/10.000 w częściach wspólnych budynku i prawie użytkowania wieczystego działki nr (...), za kwotę 113 141,80 zł. Pozwana wystawiła w związku z tym fakturę VAT nr (...) w dniu 28 sierpnia 2006 r. opiewającą na kwotę 113 141,80 zł. Za lokal ten zapłacił E. J.. Świadczone przez powoda na rzecz pozwanej sumy obejmują także kwotę 60 000 zł, stanowiącą cenę zakupu od pozwanej nieruchomości gruntowej, z rozpoczętą budową domu.

Pismem z dnia 29 marca 2010 r., E. J. wezwał R. Z. (małżonka pozwanej działającego, jako jej pełnomocnik) do zapłaty. Ponownie, pismem z dnia 5 października 2011 r. (data nadania), wezwano E. Z. do rozliczenia należności za piwnice. Oba pisma pozostały bez odpowiedzi.

Na podstawie takich ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Ustalając stan faktyczny w sprawie, Sąd bazował przede wszystkim na treści dokumentów, jednocześnie mając na względzie okoliczności znane z urzędu, a wynikające z akt Sądu Rejonowego w Oławie, w sprawach prowadzonych pod sygn I C 1285/13 oraz I Cupr 79/09.

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż wbrew twierdzeniom pozwu przedmiotem roszczenia dotyczyło teoretycznego niewykonania umowy sprzedaży przez E. Z., a polegającego na nie przeniesieniu prawa własności piwnicy, jako odrębnego lokalu (art. 471 k. c.), a nie jej bezpodstawnego wzbogacenia. Bez względu jednak na podstawę prawną zgłoszonego roszczenia o zapłatę, podstawowym obowiązkiem powoda, zgodnie z art. 6 k.c., było wykazanie, że pozwana faktycznie przyjęła od niego wpłatę w kwocie dochodzonej pozwem. W ocenie Sądu Rejonowego powód nie wykazał, aby faktycznie uiszczył na rzecz E. Z. kwotę 5 600 zł z tytułu zapłaty za piwnicę do lokalu przy ul. (...).

Sąd pierwszej instancji podkreślił, iż w żadnej z umów zawartej przez powoda z E. Z., a dotyczących lokalu mieszkalny nr (...) położony w budynku (...) w J. przy ul. (...) oraz lokalu mieszkalny nr (...) położony w budynku (...) w J. przy ul. (...) nie zawiera swej treści postanowień dotyczących tego, że wraz ze sprzedażą lokali na powoda miała zostać przeniesiona własność piwnicy, jako odrębnego lokalu.

Nadto z pokwitowań wpłat, a także potwierdzenia przelewu, E. J. wpłacił na poczet łącznie trzech lokali (dwa lokale, które nabył dla siebie oraz jeden zakupiony dla siostry) kwotę 413 422,30 zł. Całkowita cena nabycia lokali wyniosła 356 705,90 zł, tymczasem powód przekazał pozwanej łącznie kwotę 413 422,30 zł, a więc o 57 716,40 zł więcej, aniżeli cena trzech lokali.

Sądowi z urzędu znana był treść dokumentu „rozliczenie kupna-sprzedaży nieruchomości pomiędzy J. E. a (...) (k. 41), albowiem znajduje się on w aktach Sądu Rejonowego w Oławie o sygn. I Cupr 79/09. Niemniej jednak powód przyznał, że zakupił od pozwanej także nieruchomość gruntową z rozpoczętą budową domu za kwotę 60 000 zł, zaś sumy udokumentowane potwierdzeniami załączonymi do pozwu (k. 10-12) obejmują również te właśnie 60 000 zł. Na

podstawie przedstawionych przez powoda dowodów wpłat i bazując na jego wyjaśnieniach Sąd Rejonowy stwierdził, że E. J. zapłacił E. Z. kwotę o 3 283,60 zł niższą, aniżeli wynika to z zawartych transakcji sprzedaży (3 lokale oraz nieruchomość z rozpoczętą budową domu). Suma wpłat powoda wynosi ,bowiem 413 422,30 zł, z czego 356 705,90 zł to łączna cena 3 lokali. Różnica daje ,więc 56 716,40 zł. Skoro, zatem dodatkowo powód zapłacił E. Z. 60 000 zł za działkę z rozpoczętą budową domu, w świetle zaofiarowanych dowodów pozostała „niedpłata” w kwocie 3 283,60 zł.

Zdaniem Sądu Rejonowego brak było, zatem ma podstaw, aby na podstawie dostarczonego przez stronę powodową materiału dowodowego ustalić, że E. J. istotnie przekazał E. Z. sporne 5 600 zł na poczet zakupu lokalu piwnicznego.

Przede wszystkim jednak powód nie wykazał, by pozwana rzeczywiście zobowiązała się do sprzedaży lokalu piwnicznego i by na poczet przyszłej transakcji faktycznie przyjęła ona wpłatę w kwocie dochodzonej pozewem.

Jednocześnie Sąd Rejonowy wyjaśnił ,iż oddalił wnioski strony powodowej złożone na rozprawie w dniu 14 lutego 2014 r. (o przeprowadzenie dowodu z dokumentu „rozliczenie kupna-sprzedaży nieruchomości pomiędzy J. E. a (...), z zeznań świadka D. K., świadka J. S., dokumentu w postaci odręcznych notatek D. K.), na podstawie art. 207 § 6 k. p. c., jako spóźnione. Strona powodowa miała możliwość zawnioskowania o przeprowadzenie tychże dowodów już na etapie sporządzania pozwu. Wykazanie przyjęcia przez pozwaną kwoty 5 600 zł było, bowiem w rozpoznawanej sprawie okolicznością kluczową, decydującą o istnieniu roszczenia i stanowiącą o zasadności wystąpienia na drogę sporu sądowego (niezależnie od oceny podstawy prawnej podanej w uzasadnieniu pozwu). Nie zasługuje, zatem na uwzględnienie argumentacja pełnomocnika powoda, jakoby zaskakujące było stanowisko strony pozwanej, kwestionujące przyjęcie spornej sumy przez E. Z.. Już choćby tylko z braku reakcji na kierowane wezwania do polubownego zakończenia sprawy wnioskować należało, że pozwana uchyla się od zapłaty dochodzonej kwoty. W ocenie Sądu powołane na rozprawie, a niezawnioskowane w pozwie dowody w sposób oczywisty uznać należało za spóźnione, co skutkowało oddaleniem wniosku o ich przeprowadzenie. Brak było , bowiem przesłanek do przyjęcia, że przeprowadzenie dowodów tych jest uzasadnione wyjątkowymi okolicznościami.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k. p. c.

W apelacji od wyroku z dnia 14 lutego 2014 r. powód zaskarżył orzeczenie w całości i zarzucił:

- pozbawienie powoda możliwości obrony swych praw poprzez uniemożliwienie ustosunkowania się do odpowiedzi na pozew złożonej dopiero na rozprawie, a konkretnie do zarzutów i twierdzeń pozwanej w niej zawartych, uniemożliwienie powodowi konsultacji podniesionych w odpowiedzi na pozew wniosków i zarzutów ze swoim pełnomocnikiem,
- bezzasadne oddalenie wszystkich złożonych na rozprawie wniosków dowodowych, które były wynikiem pobieżnego zapoznania się z odpowiedzią na pozew,
- niezgodność istotnych ustaleń faktycznych Sądu z treścią materiału dowodowego w sprawie poprzez ustalenie, że powód nie udowodnił podstawy faktycznej swojego roszczenia, co skutkowało wydaniem nietrafnego orzeczenia w niniejszej sprawie.

Apelujący wniósł o dopuszczenie w postępowaniu apelacyjnym dowodu z faktury VAT nr (...) z dnia 20.02.2006 R. na kwotę 60 000 zł oraz dodatkowego przesłuchania powoda na okoliczność, że powód dokonywał rozliczenia z pozwaną oraz płatności w kwocie 60 000 zł poza dokonanyimi płatnościami uwzględnionymi przez Sąd Rejonowy z tytułu nabycia 3 lokali mieszkalnych.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna .

Sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, wszechstronnie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy i na tej podstawie sformułował trafne rozstrzygnięcie .

W pierwszej kolejności za niezasadny uznać należało zarzut dotyczący naruszenia prawa powoda do obrony poprzez pominięcie wszystkich wniosków dowodowych zgłoszonych na rozprawie w dniu 14 lutego 2014 r. Wskazać przede wszystkim należy, iż oddalenie wniosków dowodowych strony nie stanowi o naruszeniu jej prawa do obrony, a jedynie może skutkować uchybieniem przepisom procesowym, które miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.11.1997 r., I PKN 377/97, OSNP z 1998 r., nr17, poz.509)

Stawiając Sądowi pierwszej instancji powyższy zarzut skarżący nie sformułował jednak w tym zakresie zarzutów formalnych, nie wskazał, bowiem jakie jego zdaniem zostały przez Sąd naruszone przepisy postępowania. O ile nawet oceniać poprawnie jurydycznie ten zarzut i przyjąć, iż apelujący kwestionuje zastosowanie przez Sąd pierwszej instancji prekluzji dowodowej, co do dowodów zgłoszonych dopiero na rozprawie, to stwierdzić należy, iż jest to zarzut bezskuteczny.

Pełnomocnik powoda obecny na rozprawie nie zgłosił stosownych zastrzeżeń do protokołu w trybie art.162 k.p.c. Z treści tego przepisu wynika, że skutkiem niepodniesienia przez stronę zarzutu naruszenia przepisów postępowania w sposób określony w tym przepisie jest bezpowrotna utrata tego zarzutu w dalszym toku postępowania, a więc także w postępowaniu apelacyjnym.

Apelujący niezasadnie podniósł także zarzut naruszenia jego prawa do obrony na skutek nieodroczenia rozprawy celem umożliwienia powodowi ustosunkowania się za zarzutów zawartych w odpowiedzi na apelację. Także w tym wypadku apelacja nie precyzuje, jakie przepisy postępowania zostały w tym zakresie naruszone przez Sąd pierwszej instancji. Przede wszystkim jednak wskazać należy, iż po doręczeniu odpisu odpowiedzi na apelację pełnomocnik powoda nie wnioskował o odroczenie rozprawy, natomiast wdał się w spór i zgłaszał dodatkowe dowody, a żaden przepis prawa nie nakazuje Sądowi z urzędu odraczać rozprawę celem ustosunkowania się powoda do pisma procesowego przeciwnika. Dodać przy tym należy, iż z uwagi na to, iż odpowiedź na pozew przybrała formę niezbyt obszerną, a treść sprowadzała się do zaprzeczenia prawdziwości twierdzeń powoda, brak podstaw do przyjęcia by zachodziła konieczność ustosunkowania się powoda do zarzutów pozwanej w kolejnym piśmie, tym bardziej, że jak słusznie podkreślił to Sąd Rejonowy wszelkie dowody na poparcie twierdzeń pozwu powinny być zawarte już w tym pierwszym piśmie procesowym (art.207§ 6 k.p.c.).

Brak jest także podstaw do zakwestionowania ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Apelujący w szczególności nie wskazał, które to dowody przeprowadzone przez Sąd pierwszej instancji wykazały zasadność twierdzeń powoda. Nie ulega wątpliwości, iż żaden z przedstawionych przez powoda dowodów na piśmie nie zawierał zobowiązania pozwanej do ustanowienia na rzecz powoda odrębnej własności piwnicy w budynku położonym w J. (...). Z żadnego także dokumentu nie wynikało by na ten cel powód przekazał pozwanej kwotę 5 600 zł.

Sąd Odwoławczy nie uwzględnił wniosku dowodowego zawartego w apelacji, a dotyczącego dopuszczenia dowodu z faktury VAT nr (...). Dowód ten był z jednej strony spóźniony (art.381 k.p.c.), a nadto dane wynikające z tej faktury nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia, wobec brak jakiegokolwiek dowodu dla wykazania prawdziwości twierdzenia pozwu, iż pozwana zobowiązała się sprzedać powodowi piwnicę, jako odrębny lokal.

Mając na uwadze powyższe rozważania na podstawie art.385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z art.98 k.p.c. i § 6 pkt 4 w zw. z § 12 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu .